

Conclusions

El moviment dels Indignats és un moviment social global que en cada país, en cada regió o en cada ciutat assoleix unes característiques singulars i específiques. Les causes o les raons de la indignació són generals, però en cada indret adquireixen unes característiques molt concretes. Això explica que el moviment tingui moltes cares i sigui difícil d'analitzar. L'estructura organitzativa del moviment 15M mitjançant xarxes socials —el seu caràcter de «moviment enxarxat»— afavoreixen segurament una certa dispersió. D'altra banda, el seu caire assembleari fa que adopti formes singulars i molt concretes en cada localitat. Això explica que, per exemple, el moviment 15M a Barcelona —que és el que ha focalitzat l'atenció del nostre estudi— adopti un caràcter més «radical» que el moviment 15M a Madrid.

El moviment dels indignats a Catalunya i arreu ha estat producte d'unes circumstàncies històriques molt particulars i de la confluència d'una sèrie de factors que expliquen la seva irrupció més o menys sobtada. Podem esmentar, per exemple, el progressiu augment de la «desafecció política», el context de crisi econòmica, l'escàndol produït en el món de les finances internacionals, el retrocés en les polítiques de benestar i les famoses retallades, la incapacitat manifesta dels líders polítics de trobar una resposta adequada al panorama de crisi, etc.

El moviment 15M és un moviment singular. Podem afirmar que el moviment dels indignats s'ha configurat gairebé com la única expressió ciutadana de malestar col·lectiu des dels inicis de la crisi (deixem de banda certes reivindicacions de caire «corporatiu» protagonitzades per col·lectius socials i laborals específics com poden ser metges, mossos d'esquadra, treballadors de TMB, etc.).

Com s'ha dit, el moviment dels indignats no és fàcil de definir, ni de classificar. El moviment 15M presenta un programa d'acció basat en unes grans línies mestres. Els membres del moviment comparteixen un sentiment bàsic d'inquietud o d'indignació, però alhora mantenen posicions força diferenciades en alguns punts bàsics. D'altra banda, no és fàcil fer un retrat o una descripció d'un moviment força heterogeni i que pel seu caràcter i estructura organitzativa evoluciona constantment.

Malgrat la predominança de persones joves, el moviment dels indignats inclou gent de tota mena i de tota condició. En algun moment s'ha produït una important complicitat intergeneracional entre els membres del moviment i entre alguns sectors de la ciutadania que donaven suport al moviment. Certament destaca la participació d'un grup molt actiu de persones joves que participen en el moviment a títol individual. També podem esmentar, per exemple, activistes vinculats amb moviments antisistema o també alguns membres d'allò que podríem anomenar la «vella guàrdia» dels moviments socials i membres de col·lectius creats en els darrers lustres.

Voldríem destacar el profund corrent de simpatia que es va suscitar en la població durant l'inici de les acampades. Per tant, encara que els activistes han estat i són una minoria, han connectat amb una àmplia majoria de la població. Aquest és un dels principals èxits del moviment: ha sintonitzat amb un sentiment que estava a flor de pell en un gran nombre de ciutadans. Segurament el seu caràcter bàsic (estem indignats!) i una certa indefinició programàtica és el que ha

---

**... EL RETROCÉS EN LES
POLÍTIQUES DE BENESTAR I
LES FAMOSES RETALLADES, LA
INCAPACITAT MANIFESTA DELS
LÍDERS POLÍTIICS DE TROBAR
UNA RESPOSTA ADEQUADA AL
PANORAMA DE CRISI, ETC.**

---

suscitat una corrent de simpatia entre amplis sectors de l'opinió pública que s'identifica amb alguns aspectes del moviment. Aquesta és la fortalesa i la feblesa del moviment. Fortalesa atès que gairebé tothom en un moment o altre pot sentir-s'hi identificat. Feblesa ja que ha estat incapaç d'articular i mantenir al llarg del temps un seguit de propostes concretes i coherents.

Al mateix temps, el moviment 15M integra en el seu si una amalgama de corrents molts diverses («pirates», joves aturats, el moviment contra els desnonaments, sectors de l'esquerra radical, etc). Aquesta amalgama només és pot mantenir cohesionada gràcies a un exercici constant

de diàleg i de tolerància entre tots els membres de la «comunitat». El clima de complicitat va presidir la convivència a la plaça en alguns moments àlgids del moviment. Es tracta, novament, d'una realitat fràgil atès que en qualsevol moment poden integrar-se elements estranys al moviment amb la intenció d'aprofitar-se'n o, fins i tot, amb la voluntat de sabotejar-lo.

L'originalitat del moviment 15M és que combina alguns trets característics dels moviments socials clàssics (acampades a les places, mobilitzacions al carrer, etc.) amb

d'altres trets característics dels moviments postmoderns (connexió mitjançant les xarxes, estructures horitzontals, absència de lideratges, etc.).

El moviment 15-M constitueix una mena de *síntesi* entre les característiques dels nous moviments socials i els moviments socials tradicionals. Òbviament el moviment 15M respon en algunes qüestions a aquest perfil de moviment social tradicional (problemes, pamflets, cerca de la repercussió mediàtica, convocatòria de manifestacions a l'espai públic), però se n'allunya en d'altres aspectes: manca d'una estructura organitzativa convencional i fortament institucionalitzada, manca de lideratges clars, ús de les TIC i les xarxes socials). És, doncs, en part un moviment social tradicional i en part un moviment social amb un perfil nou.

En aquest estudi s'ha parlat de les dues ànimes presents entre els activistes del moviment: els reformistes i els antisistema. Això també es fa pales en les seves propostes que oscil·len entre el pragmatisme i el radicalisme. Tampoc queda clar si volen enfortir i potenciar la democràcia representativa vigent (que sembla que és el que pretén de forma prioritària la plataforma «Democràcia Real Ya») o més aviat propugnar el retorn a «velles» formes de participació directa i assembleària. D'altra banda, tot i el caire pacífic (fins i tot pacifista) que acredita el moviment 15M també es constata la presència de grups antisistema (força minoritaris) però que han protagonitzat alguns conflictes.

Seguidament i per acabar volem exposar uns punts de reflexió que esperem que serveixin per continuar indagant en un dels moviments polítics més importants de les darreres dècades:

1. Entre els membres del 15M hi ha la percepció d'haver participat activament i d'haver protagonitzat un moviment que pot haver contribuït a canviar el curs de la història. Potser es tracta només d'un miratge. Tanmateix, el moviment del 15M, tot i no posar en perill les actuals estructures de poder, pot contribuir a canviar el sistema de valors.

2. Un referent constant és el del Maig del 68. Tanmateix, es constata algunes diferències. El moviment del maig del 68 va ser protagonitzat per estudiants universitaris i va tenir un caràcter més minoritari. El moviment del 15M és un moviment obert, ampli i de caire intergeneracional.

**EL MOVIMENT 15-M CONSTITUEIX
UNA MENA DE *SÍNTESI* ENTRE
LES CARACTERÍSTIQUES DELS
NOUS MOVIMENTS SOCIALS
I ELS MOVIMENTS SOCIALS
TRADICIONALS**

---

3. En certa manera el moviment 15M ha estat un revulsiu social. Gràcies al moviment dels indignats, el sentiment d'apatia i de resignació que envaïa amplies capes de la societat ha donat pas al (re)sorgiment de la ciutadania com agent de canvi social.

4. Els membres del moviment valoren el fet de conformar un grup que manté forts vincles de solidaritat. Es constata un cert cansament de l'individualisme i un retorn a noves formes de comunitarisme. El fet de prendre part en el moviment 15M els ha permès trencar la sensació d'aïllament i de por que els envaïa en ple moment de crisi. Tenen la sensació de participar en una comunitat (*Gemeinschaft*) i això els fa sentir més forts davant de qualsevol adversitat.

5. Les xarxes socials han contribuït a posar en comunicació persones amb inquietuds semblants i a mobilitzar-les.

6. En els darrers mesos s'observa que el moviment 15M —que en el moment més intens va acaparar l'atenció mediàtica— ha desaparegut gairebé de l'escena pública. Els mitjans de comunicació gairebé han deixat de parlar-ne, però això no significa que el moviment estigui mort. Les raons o les causes que expliquen el seu naixement no han desaparegut. El moviment dels indignats pot reaparèixer en qualsevol moment. Ara bé és possible que evolucioni i es transformi en una altra cosa. Aquest caràcter «transformista» és propi del nous moviments socials que mantenen estructures organitzatives horitzontals, etc. Més endavant, per exemple, ha donat peu al moviment 25S del 2012 que a la ciutat de Madrid ha adquirit un notable protagonisme.

7. Per acabar, els membres de l'equip de recerca volem compartir una certa inquietud respecte el futur més o menys immediat d'aquestes mobilitzacions. Aquest moviment pot ser un revulsiu que serveixi per a revitalitzar la democràcia o, per contra, pot contribuir a crear un caldo de cultiu que sigui propici al naixement de noves formes de populisme o d'autoritarisme antidemocràtic. Ens agradaria equivocar-nos i confiar en la seva vitalitat i la puresa dels seus propòsits.

POT SER UN REVULSIU QUE SERVEIXI PER A REVITALITZAR LA DEMOCRÀCIA O, PER CONTRA, POT CONTRIBUIR A CREAR UN CALDO DE CULTIU QUE SIGUI PROPICI AL NAIXEMENT DE NOVES FORMES DE POPULISME O D'AUTORITARISME ANTIDEMOCRÀTIC

Bibliografia

Bibliografia general

- ÁLVARO, F. M. «Els falsos culpables de la desafecció política», Revista *VIA*. núm. 4, 2007.
- ARIAS, X. C. i COSTAS, A. (2011). *La torre de la arrogancia: políticas y mercados después de la tormenta*, Barcelona: Ariel.
- BAUMAN, Z. (2003). *Comunidad. En busca de seguridad en un mundo hostil*. Madrid: Siglo XXI.
- BECK, U. (1994). *La sociedad de riesgo. Hacia una nueva modernidad*. Madrid: Siglo XXI.
- BLANCO, I. i MAS, P. (2007). *La desafecció política a Catalunya*, Barcelona: Fundació Bofill.
- CANTÓ, N.; CASTIÑEIRA, A.; FONT, A. (2009). *Les fonts del lideratge social*. Barcelona: Mediterrània: Fundació Jaume Bofill, p. 89.
- CASTELLS, M. (2006). *La sociedad red: Una visión global*. Madrid: Alianza.

- CASTELLS, M. (2009). *Comunicació i poder*. Barcelona: UOC Press.
- CASTELLS, M. *La era de la Informació: La sociedad red*. Madrid: Alianza Editorial, 1997-1998. (3 vols).
- CASTELLS, M.; TUBELLA, I.; SANCHO, T.; ROCA, M. (2007). *La transición a la sociedad red*. Barcelona: Ariel.
- DE LA DEHESA, G. (2009). *La primera gran crisis financiera del siglo XXI: orígenes, detonantes, efectos, respuestas y remedios*. Madrid: Alianza Editorial.
- EL PERIÓDICO.CAT. «Indigiaios». <http://elperiodico.cat/ca/noticias/societat/grup-jubilats-agafat-relleu-indignats-15-m-1392781> (consulta, 5 de febrer de 2012)
- GIDDENS, A. (1999). *Runaway World: How Globalization is Reshaping Our Lives*. London: Profile. (Hi ha una traducció al castellà: GIDDENS, A. (2000) *Un mundo desbocado. Los efectos de la globalización en nuestras vidas*. Madrid: Taurus).
- HABERMAS, J. (2005). «Tres modelos de democracia. Sobre el concepto de una política deliberativa». *Polis. Revista de la Universidad Bolivariana*, num. 10. Universidad Bolivariana. Santiago de Chile.
- INGLEHART, R. (1998). *Modernización y posmodernización. El cambio cultural, económico y político en 43 sociedades*. Colección Monografías, 161. CIS y Siglo XXI de España, editores, S. A.
- JAVALOY, F. et al. *Comportamiento colectivo y movimientos sociales*. Prentice Hall, 2001.
- JENKINS, H. (2006). *Convergence culture. Where old and new media collide*. Nova York-Londres: New York University Press.
- KRUGMAN, P. (2009). *The return of depression economics and the crisis of 2008*, W. W. Norton.
- MAJÓ, J. (2010). *Luz al final del túnel: vivir y trabajar después de la crisis*. Barcelona: RBA Libros.
- MARGALIT, A. (1996). *The decent society*. Havard University Press.
- MARTÍ, J. L. (2008). «Alguna precisión sobre las nuevas tecnologías y la democracia deliberativa y participativa» [artículo en línea]. En: «La democracia electrónica» [monográfico en línea]. IDP. Revista de Internet, Derecho y Política. N.º 6. UOC. 2008. <http://www.uoc.edu/idp/6/dt/esp/marti.pdf> [Fecha de consulta: 17/09/2011].
- MEDINA, A.; BALLANO, S. (2008). «Democracia deliberativa y ciudadanía». Actas del Congreso internacional fundacional AE-IC I+C Investigar la Comunicación. Santiago de Compostela. 2008.
- ORTEGA, P. (2004). «Fòrums, moviments socials i participació», *Quaderns per la Pau*, núm. 18. Centre d'Estudis per la Pau.
- RHEINGOLD, H. (2004). *Multitudes Inteligentes: la próxima revolución social*. Barcelona: Gedisa.
- ROBLES, J. M. (2008). «La democracia deliberativa y la deliberación digital. El caso de QOT» [artículo en línea]. IDP. Revista de Internet, Derecho y Política. N.º 7. UOC. 2008. <http://www.uoc.edu/idp/7/dt/esp/robles.pdf> [Fecha de consulta: 15/09/2011].
- SÁEZ, F. (2007). *La participació política*. Barcelona: Editorial UOC, p. 53.
- THOMPSON, J. B. (2000). *Political scandal: Power and visibility in the media age*. Cambridge: Polity Press.

Bibliografía específica sobre els indignats

- ÁLVAREZ K., GALLEGO, P., GÁNDARA, F., RIVAS, O. (2001). *Nosotros los indignados*. Barcelona: Destino.

- ARTAL, R. M. (2011). *La energía liberada. El estallido social de un mundo en crisis*. Madrid: Aguilar.
- ARTAL, R. M. (ed.) (2011). *Reacciona*. Madrid: Aguilar.
- BENNASAR, S. (2001). *La Primavera dels Indign@ts*. Barcelona: Meteora.
- HESSEL, S. (2001). *Comprometeu-vos!*. Barcelona: Destino.
- HESSEL, S. (2011). *Indigneu-vos!*. Barcelona: Destino.
- CALVO, K.; GÓMEZ-PASTRANA, T.; MENA, LL. (2011). *Movimiento 15-M: ¿quiénes son y qué reivindican?*. Salamanca: Fundación Alternativas. (Vegeu: <http://quincem.net/2011/07/19/el-primer-estudio-sociologico-de-la-protesta-explica-quienes-son-y-que-reivindican-los-indignados>).
- DIVERSOS AUTORS (2011). *Indignados, 15M*. Mandala Ediciones.
- DIVERSOS AUTORS (2001). *Las Voces del 15-M*. Barcelona: Los libros del lince.
- LÓPEZ, J. (2011). *Revitalizar el 15-M*, 19 de setiembre de 2011. Disponible a: <http://joselopezsanchez.files.wordpress.com/2011/09/revitalizar-el-15-m.pdf>
- RIVAS, O., GALLEGÓ, P., GÁNDARA, F. i ÁLVAREZ K. (2011). *Nosotros, los indignados*. Barcelona: Destino.
- SAMPEDRO, V.; SÁNCHEZ, J. M. (2011). «la red era la plaza.» Disponible a: <http://propolis-colmena.blogspot.com/2011/05/la-red-era-la-plaza.html>.
- TABIO, C. (2011). *El 15-M en sesenta preguntas*. Madrid: Los libros de la Catarata.
- TAIBO, C.; ANTENTAS, J. M.; VIVAS, E.; MATEO, J. P.; DOMÈNECH, A.; GIMÉNEZ, i I. MONEDERO, J. C. (2011). *La rebelión de los indignados. Movimiento 15M: democracia real, ¡ya!*, Madrid: Popular Editorial.
- TORRES LÓPEZ, J.; GARZÓN, A.; ROMERO ORTEGA, A.; SERAFÍN ALMENARA, J.; ROITMAN, M. i TUDURI, G. (2011). *Hablan los indignados. Propuestas y materiales de trabajo*. Madrid: Popular Editorial.
- VELASCO, P. (2011). *No nos representan. El manifiesto de los indignados en 25 propuestas*. Madrid: Ediciones Temas de Hoy.
- VIEJO, R. (ed.) (2011). *Les raons dels indignats*. Barcelona: Pòrtic.

Hemerografia

- ÁLVAREZ, K. «Entrevista a La Contra». *La Vanguardia*, 23 de juliol 2011.
- ALVARÓ, F. M. «Els fonaments ideològics d'una indignació». *La Vanguardia*, 22 de juny de 2011.
- CASTELLS, M. «On van els indignats?». *La Vanguardia*, 21 gener 2012
- CASTELLS, M. «Les mentides de la crisi». *La Vanguardia*, 1 d'octubre de 2011.
- CASTELLS, M. «Wikiacampades». *La Vanguardia*. 28 de maig de 2011.
- FEIXA, C. «La generación indignada». *El País*, 20 de setembre de 2011.
- FOIX, Ll. «Són els que manen». *La Vanguardia*, novembre de 2011.
- POZZI, S. «El FMI hace una crítica demoledora de su actuación en la etapa de Rato». *El País Digital*, Nova York, 9 de febrer de 2011.
- RAMONET, I. Editorial de *Le Monde Diplomatique*, octubre de 2001.
- SUBIRATS, J. Entrevista a *El Triangle*, 22 octubre.
- TAIBO, C. «Conversaciones en el FORO GOGOA». Entrevista 27 de novembre de 2011.

Annex 1. Manifest dels indignats i indignades

1. No més privilegis per a polítics, començant per Barcelona:

- Retall dràstic del sou de les i els polítics equiparant-lo al sou de la mitjana de la població.
- Supressió dels privilegis en el pagament d'impostos, dietes, anys de cotització i pensions (només a Barcelona, l'estalvi seria de mig milió d'euros al mes com a mínim).
- Prohibició de pensió superior a la pensió màxima establerta per a la resta dels ciutadans i ciutadanes.
- Supressió de la seva immunitat jurídica i de prescripció per als casos de corrupció. Cessament dels polítics corruptes.

2. No més privilegis per a banquers:

- Prohibició de qualsevol tipus de rescat o injecció de capital a entitats bancàries i caixes: les entitats en dificultats han de fer fallida o ser nacionalitzades per a constituir una banca pública sota control social.
- Devolució transparent i immediata a les arques públiques per part dels bancs de tot capital públic aportat.
- Regulació dels moviments especulatius i sancions a la mala praxis bancària. Prohibició d'inversió en paradisos fiscals.
- Totes les vivendes adquirides per execucions hipotecàries allotjaran, en règim de lloguer social, a les famílies desnonades.

3. No més privilegis per a les grans fortunes:

N'hi hauria prou en aplicar el 5% de la retallades que es va aplicar als funcionaris a les 50 fortunes més grans per solucionar el problema de dèficit de l'Estat Espanyol]

- Augment del tipus impositiu a les grans fortunes i entitats bancàries, eliminació de les SICAV.
- No a l'eliminació de l'impost de successions. Recuperació de l'impost de patrimoni.
- Control real i efectiu del frau fiscal i de la fuga de capitals a paradisos fiscals.
- Promoció a nivell internacional de l'adopció d'una taxa a les transaccions financeres (taxa Tobin).

Amb l'aplicació d'aquests 3 punts s'obté el pressupost per solucionar els següents quatre. Perquè no falten diners, és evident que existeix la disponibilitat econòmica.

4. Sous dignes i qualitat de vida per a tothom:

- L'economia al servei de les persones i no a l'inrevés
- Establiment d'un màxim salarial, així com d'un mínim.
- Reducció de la jornada de manera que tothom pugui gaudir, pensar y conciliar la seva vida personal amb la vida laboral, sense reducció de sou. Aquesta reducció de personal permetrà un repartiment de tasques que acabarà amb l'atur estructural.
- Retirada de la reforma de les pensions.

- Seguretat en el treball: impossibilitat d'acomiadaments col·lectius o per causes objectives a les grans empreses mentre hi hagi beneficis, fiscalització a les grans empreses per assegurar que no cobreixen amb treballadors temporals llocs de treball que podrien ser fixes.
- Reconeixement del treball domèstic, reproductiu i de cura.

5. Dret a l'habitatge:

- Expropiació de les vivendes en desús que no s'han venut per augmentar el parc públic de vivenda en règim de lloguer social.
- Declaració de les ciutats com a lliures de desnonaments i desallotjaments.
- Penalització de les pràctiques de mobbing.
- Donació en pagament de les vivendes per cancel·lar les hipoteques, de forma retroactiva des de l'inici de la crisi.
- Prohibició de l'especulació immobiliària.

6. Serveis públics de qualitat:

- Retirada de les retallades plantejades pel govern de la Generalitat.
- Restabliment dels serveis que ja han estat retallats en sanitat i educació.
- Contractació de personal sanitari fins que s'acabin les llistes d'espera.
- Contractació de professorat per a garantir la ratio d'alumnes per aula, els grups de desdoblament i els grups de suport.
- Garantir realment la igualtat d'oportunitats per a l'accés a tots els nivells l'educació, independentment de la procedència socioeconòmica. Escola laica.
- Finançament públic de la investigació per garantir la seva independència.
- Transport públic de qualitat i ecològicament sostenible.
- Serveis públics i gratuïts d'atenció a la infància i a les persones amb necessitats especials de cura.
- Prohibició de privatització dels serveis públics.

7. Llibertats i democràcia participativa:

- No al control d'internet. Abolició de la Llei Sinde. No a ACTA.
- Protecció de la llibertat d'informació i del periodisme d'investigació i de la seva independència. Eliminació de les traves legals que impedeixen exercir el dret d'emissió dels mitjans comunitaris lliures i sense ànim de lucre. Eliminació dels monopolis de facto dels espais radioelèctrics.
- Ús de software lliure en les institucions públiques per adequar-les a l'era digital amb costos sostenibles.
- Retirada de l'ordenança del civisme: retirada de tota ordenança que limiti les llibertats de moviment i expressió.
- Referèndums obligatoris i vinculants per a les qüestions de gran envergadura (incloses les directives europees) .

- Eliminació de les batudes a migrants no regulars i retirada de la Llei d'Estrangeria actual i tancament dels CIEs. Dret de vot per a migrants.
- Modificació de la Llei Electoral per garantir un sistema autènticament representatiu i proporcional que no discrimini a cap força política ni voluntat social, on el vot en blanc i el vot nul també tinguin la seva representació en el legislatiu i l'abstenció activa pugui tenir el seu espai d'autoorganització als barris.
- Establiment de mecanismes efectius que garanteixin la democràcia interna als partits polítics: llistes obertes, elecció directa dels regidors, transparència en la publicitat i finançament dels partits.
- Pressupost participatiu.
- Respecte pel planeta i per tots els éssers que l'habiten. Consum responsable.
- Defensa del dret dels pobles a decidir l'ús dels recursos naturals per plantar, cultivar, comercialitzar i consumir d'acord amb les seves necessitats, costums i capacitats.
- La monarquia és un anacronisme que no ens representa i que, a més a més, no paga impostos.

8. Reducció de la despesa militar.

Annex 2. Primeres mesures per a una vida digna

20/06/2011

Hem sortit al carrer deixant a un costat l'aïllament de les nostres lluites parcials i individuals i hem passat a afrontar-les conjuntament, amb entusiasme col·lectiu. Amb això ha irromput la idea que és possible un canvi real de la nostra existència en comú, que avui sentim amenaçada.

Ens hem apropat a la plaça per escoltar-nos, construir propostes i buscar solucions, sense intermediaris que parlin per nosaltres: prenent la paraula i mitjançant l'autoorganització.

Un crit de ràbia i indignació ens uneix davant la precarització i la deterioració de les condicions de vida en tots els àmbits, causades pel capitalisme, que és incapaç ja de resoldre les seves contradiccions internes i incrementa a més el seu potencial de destrucció.

La nostra indignació sorgeix no només davant la no-voluntat de la classe política d'exercir la seva funció de servei públic per al poble, sinó davant la seva creixent submissió al poder de la banca i al capital especulatiu, afavorint als monopolis i promovent privatitzacions de serveis públics.

La situació de crisi econòmica accentua els nivells d'exclusió i atur per la reforma laboral, les retallades i l'empitjorament de les pensions.

L'escàndol davant tal situació, que de no canviar condueix irremeiablement a la barbàrie, ens empeny a unir-nos a les altres forces i a fer nostres les reivindicacions de les seves

lluites (lluites obreres, estudiantils, de gènere, d'origen, col·lectius altermundistes, d'auto-determinació dels pobles...).

Aquesta situació límit que impedeix la nostra subsistència, ens obliga a exigir i conquistar les següents mesures:

1. Laboral
2. Habitatge
3. Sistema bancari i financer
4. Fiscalitat
5. Serveis públics
6. Medi ambient
7. Participació comunitària en el funcionament de les institucions públiques
8. Eliminació dels privilegis als polítics, sindicalistes i representants religiosos

1. Laboral

- Retirada del paquet de retallades en pensions, subsidis, ajudes socials i sous dels funcionaris. A Catalunya la llei Omnibus.

- Ni un acomiadament col·lectiu més (contra els expedients de regulació d'ocupació).
- Convertir els treballs temporals en fixos o fixos discontinus. Proposem un únic contracte indefinit, amb un salari no inferior a 1.200-1.300 euros.¹⁰¹
- En cas d'acomiadament improcedent, el treballador serà qui decideixi sobre la seva readmissió, tal com constava a l'estatut dels treballadors abans de la reforma laboral de l'any 94.
- Increment de les indemnitzacions per acomiadament a 45 dies per any treballat.
- Reconeixement del treball domèstic, de cura i atenció. Igualació de retribució laboral sense discriminació de gènere, origen o diversitat funcional.
- Derogació de la reforma de pensions i la reforma laboral.
- Derogació de la llei d'estrangeria i tancament dels centres d'internament.
- Tancament de les empreses de treball temporal.
- Reducció de la jornada laboral a 30 hores sense reducció salarial.¹⁰²
- Avançament de l'edat de jubilació als 60.
- Preservació i augment de la renda bàsica mínima que assegurï una subsistència digna.
- Revisió amb perspectiva de gènere dels conceptes de riquesa i de treball, que són androcèntrics i exclouen tasques i feines feminitzades com ara les domèstiques, reproductives i de cura i atenció.¹⁰³

¹⁰¹ Tal com diu la Carta social europea, el salari ha de correspondre's amb el 60% de la renda Espanyola.

¹⁰² Aquesta mesura fomenta que hi pugui haver un quart torn, afavoreix la contractació, abaixant el número d'aturats i aturades i afavoreix també la conciliació de la vida laboral i la vida personal.

¹⁰³ Això s'ha de reflectir en una reformulació de la distribució i repartició dels temps de treball i de cura, la introducció d'aquestes feines al règim general de la seguretat social, en el dret a la negociació col·lectiva, en una revisió amb pers-

2. Habitatge

- Ni un desnonament ni desallotjament més. Derogació immediata de la llei de desnonament exprés.
- Regular i implementar la dació en pagament així com la transformació de les hipoteques: anul·lació dels desnonaments i conversió en lloguer en el cas de no poder afrontar el pagament per situació de desocupació.
- Reducció del deute hipotecari en proporció a la taxació objectiva de l'habitatge, per devaluació del mercat.
- Un màxim del 10% dels ingressos de la unitat familiar destinats al pagament de lloguer/habitatge.¹⁰⁴
- Augment dels impostos de propietat sobre les 2es, 3es, 4es residències.
- Prevenir i sancionar els usos anti-socials de la propietat urbana.¹⁰⁵

Política d'habitatge social

- Que la qualificació d'HPO sigui indefinida.
- Que totes les promocions noves i les ja existents d'HPO no puguin ser mai de compra.
- Que els habitatges socials no puguin estar sense ocupar més de dos mesos, adjudicant-se immediatament si es completa aquest termini.
- Desenvolupar una política que prioritzi la mobilització dels habitatges buits i la rehabilitació per sobre de la construcció i que sigui compatible, en tot cas, amb el respecte als drets mediambientals.
- Destinar els recursos públics a formes de tinença de l'habitatge que garanteixin seguretat i despeses suportables, com el lloguer social, la cessió d'ús, la *masoveria* o l'usdefruit.
- Garantir el degut procés i la prioritat dels col·lectius més vulnerables en l'adjudicació d'habitatge protegit, així com l'establiment dels mecanismes necessaris per a evitar tota forma de discriminació.

Urbanisme i territori

- Que la participació ciutadana sigui vinculant i es garanteixin i prioritzin els processos d'auto-organització comunitària.
- Moratòria en l'execució de plans urbanístics mentre aquests no siguin guiats per l'interès general, concretat aquest en una efectiva participació de la ciutadania.
- No construir habitatges en espais destinats a equipaments, ja que agreugen els dèficits d'equipaments.

pectiva de gènere del sistema de pensions així com de les polítiques migratòries actuals (basades en concepcions del treball androcèntriques).

104 Reforma de la LAU (llei d'arrendament urbà) que reguli el cost màxim del lloguer.

105 Com l'incompliment injustificat dels deures de rehabilitació o l'abandó d'immobles amb finalitats especulatives.

3. Sistema bancari i financer

- Derogació del procés de conversió de les caixes en bancs.
- Creació d'una banca pública amb control comunitari efectiu,¹⁰⁶ a partir de la Nacionalització de les Institucions financeres que han demanat ajudes públiques, i que dirigeixi el crèdit amb criteris socials.
- Devolució dels rescats aportats per l'Estat a les entitats financeres no nacionalitzades.
- Fer una auditoria per esbrinar els diferents nivells de legitimitat del Deute Públic i Privat de l'Estat espanyol. Aquella que sigui il·legítima serà impagada.
- Identificació de les corporacions que hi ha darrere dels lobbies que pressionen per obtenir lleis favorables.

4. Fiscalitat

- Posar en pràctica una Reforma Fiscal Progressiva, reestructurant la Imposició Directa i Indirecta, gravar els béns de luxe i reduir els impostos als Béns Bàsics, recuperar l'Impost de Successions i el de Patrimoni, augmentar l'IRPF a les rendes altes, establir un Impost de Societats Progressiu i reestructurar els Impostos i Preus Públics (IPC) amb criteris socials.
- Augment radical dels impostos sobre les grans fortunes i els beneficis bancaris.
- Control comunitari sobre el frau fiscal.
- Establiment d'una taxa sobre transaccions financeres no productives (taxa Tobin) i homogeneïtzació del marc legal que incideixi efectivament en el control sobre el desviament de fons a paradisos fiscals.

5. Serveis públics

Sanitat

- Augment de contractació del personal sanitari i desprivatització del sistema per garantir una atenció sanitària de qualitat.
- Eliminació de les retallades previstes.
- Aplicació i aprofundiment de la Llei de dependència, amb una clara orientació cap a la promoció de l'autonomia personal.
- Fomentar i aplicar el Disseny per a Tothom o Disseny Universal, com a única forma de garantir l'accessibilitat física i de comunicació a totes les persones, incloses les persones amb diversitat funcional.¹⁰⁷
- Nacionalització de la indústria farmacèutica.

106 Al mateix temps, establir un nivell mínim de reserves obligatori, considerablement més elevat.

107 Desenvolupar i acomplir els requeriments i articles que estableix la Convenció dels Drets Humans de l'ONU de 2006, (Ratificada per Espanya el 3/5/08, que al seu Art. 1 parla de «Promoure, protegir i assegurar el gaudiment ple i en condicions d'igualtat de tots els Drets Humans i Llibertats Fonamentals per a totes les persones amb discapacitat i promoure el respecte de la seva dignitat inherent).

- Concepció de la salut com un estat de benestar i d'autonomia, que reconegui el dret que tenim sobre el propi cos.

Educació

- Retirada de les retallades.
- Assegurar la plena participació dels agents educatius.
- Redistribució i augment dels recursos econòmics i humans, amb destinació íntegra de tots els recursos a l'educació pública i abolint progressivament els concerts educatius per garantir un ensenyament de qualitat i laic. Concertada és igual a finançament públic més privada —parant les retallades i assegurant la plena participació dels agents educatius en aquest procés.
- Matrícula universitària gratuïta per a les rendes inferiors a 1000 euros per unitat personal.
- Que tot el procés educatiu no depengui de criteris partidistes i econòmics, sinó de professionals de l'educació i de tota la comunitat educativa.¹⁰⁸ Centrar tots els processos en les persones i les seves necessitats i no solament en el currículum i en els seus resultats.
- Formar permanentment els agents educatius per garantir una educació de qualitat i adaptada a les necessitats de les persones.
- Que l'educació pública no reproduïxi diferències socials que segreguin a les persones en funció de la seva procedència sociocultural i persones amb diversitat funcional, afavorint així una educació inclusiva que permeti educar des de la diversitat i en la diversitat.
- En contra de la iniciativa Estratègia Universitària 2015 (EU2015), de les noves mesures de reforma del sistema universitari de l'estat espanyol i del model de governament i privatització que promouen.
- Modificació de criteris en la composició dels Consells Socials de les universitats, per garantir el control comunitari i la funció pública.
- Assignació de beques que permetin la dedicació exclusiva a l'estudi (que cobreixin el conjunt de despeses d'habitatge i alimentació).
- Eliminació del procés de professionalització dels òrgans directius de l'Ensenyament Primari i Secundària.
- En contra de l'aplicació de controls de qualitat ISO¹⁰⁹ en l'organització dels centres educatius i establiment de processos de millora pedagògica per part de la Comunitat Educativa.
- Reconeixement del paper de les dones, lesbianes, gais, trans i intersex en la història, la producció de coneixement i en la creació artística.

Cultura

- Revisió radical del concepte d'indústria i empresa cultural. Per a una cultura d'accés lliure, plural i no vinculada a l'estricta benefici.

¹⁰⁸ Comunitat educativa, inclusiva i transversal, entesa com l'àmbit que interrelaciona la família, els centres educatius, el barri i els agents educatius en el procés d'aprenentatge al llarg de la vida.

¹⁰⁹ Basats en la direcció per objectius amb criteris empresarials.

- Derogació de la llei municipal de civisme i reescriptura d'usos culturals de l'espai públic, ampliada a tot tipus de locals.¹¹⁰
- Proposar un model cultural, alternatiu a l'actual, que no es basi en la immaduresa, el consum, la violència i la utilització comercial de la imatge del sexe.
- Intensificar l'educació a les escoles sobre la base del desenvolupament de la imaginació, enfront del model actual, basat en el consum, la «disneyficació» i la representació de la violència i el sexe publicitari.
- Els treballadors de la Cultura són els qui han de gestionar els recursos públics.
- Prioritzar les pràctiques culturals minoritàries enfront de les polítiques d'espectacle per a les masses.

Ciència, Investigació i Tecnologia

- Control comunitari i modificació de criteris per a l'aprovació dels pressupostos destinats a I + D, augmentant les partides per a institucions públiques.
- Eliminació de la partida destinada a investigació militar i augment de la investigació civil.
- Exigència del compliment de l'Estatut del Personal Investigador en Formació.

Formació

- És necessari fomentar una formació integral, transversal i multidisciplinària de les persones, que els permeti prendre consciència de la seva situació personal respecte a la resta de la societat, el sistema i les situacions d'injustícia social crònica i estructural.
- Ateneus enciclopèdics populars a cada barri, oberts a la societat.
- Biblioteques al barri autogestionades pels veïns.
- Abolició de les lleis que regulen la propietat privada intel·lectual.

Mitjans de comunicació i Telecomunicacions

- Control comunitari i potenciació dels Mitjans de comunicació Públics, fent efectius els mecanismes d'accés públic i generalització dels Consells d'Informatius i Programes.
- Control comunitari de les infraestructures de comunicació de la informació i de les dades personals.
- Transparència i lliure accés a la informació pública.
- Prohibició efectiva de la comercialització i la cessió de dades personals.
- Eliminació de sistemes de videovigilància, geolocalització, escàners corporals i DNI digital.
- En contra de la llei Sínde.

Justícia

- Dignificació de les condicions de vida dels centres penitenciaris.¹¹¹

110 Música en directe (música en viu).

111 Eliminació de la pena de presó per a les penes multes i del règim de fitxers d'Interns d'Especial Seguiment (FIES) i dels mòduls de respecte.

- Eliminació de l'amuntegament i reducció important de les places a les presons.
- Establiment de mecanismes vinculants de prevenció de la tortura, visibilització, reconeixement i defensa de les víctimes.¹¹²
- Dissolució de l'Audiència Nacional (antic «Tribunal de Órden Público») i independència efectiva del Poder Judicial.
- Reformulació de la Llei de Memòria Històrica.
- Regularització de totes les persones estrangeres.
- Renovació dels permisos de treball i obtenció de la residència sense necessitat de contracte.

Interior i Defensa

- Retorn immediat de les tropes de l'exèrcit espanyol destinades en territori estranger, independentment de la naturalesa de la seva missió, així com el cessament de tota cooperació bèl·lica amb l'OTAN.
- Disminució radical de la despesa militar, policial i burocràtica.
- Desmantellament de la indústria armamentística.
- Eliminació de l'arsenal atòmic i cessament d'extracció i processament de material radioactiu per a producció d'armament atòmic.
- Desmilitarització de la Guàrdia Civil i eliminació de cossos repressius, antidisturbis i cossos de xoc militars.

Transport

- Reducció dràstica en el preu del Transport Públic.
- Millorar i potenciar el transport públic i alliberar, progressivament, els carrers de cotxes privats.

Empreses públiques

- Recuperació i augment dels serveis públics i dels seus pressupostos.
- Recuperació de les empreses públiques que han estat privatitzades.

Polítiques econòmiques

- Crear i facilitar la creació de cooperatives al servei de l'economia local.

Polítiques de gènere

- Que la perspectiva de gènere travessi totes les normes, actuacions i polítiques que generi la societat.
- Compromís de tots i totes en l'eradicació de tot tipus d'expressió de la violència sexista: estructural, econòmica, estètica, laboral, física, psicològica, sexual, institucional, religiosa, racista, en forma de tracta amb finalitats d'exploatació laboral i sexual, etc.
- Proposem una societat on tinguin cabuda tot tipus de famílies i formes de convivència i rebutgem l'heteronormativitat.

¹¹² Càstig als culpables de tortures. Eliminació dels indults per als sentenciats per tortures.

6. Medi ambient

- Gestió pública de l'aigua, sense ànim de lucre i amb participació social, i que els beneficis es reinverteixin en la qualitat del servei. Per tant, exigim que l'actual gestió privada d'Aigües de Barcelona (Grup Agbar) retorni a mans públiques municipals.
- Demanem la Sobirania Alimentària, el foment de l'Agroecologia, la prohibició dels Organismes Modificats Genèticament (Transgènics), la prohibició de les patents sobre les llavors i una Reforma Agrària que elimini els latifundis i el seu reemplaçament per Bancs de Terres sota gestió comunitària.
- Pla de xoc per reduir la dependència dels combustibles fòssils, que faci front a el «pic del petroli» i el Canvi Climàtic. El tancament immediat de les centrals nuclears, la implementació urgent d'energies ecològiques sota gestió comunitària i la promoció i conscienciació sobre l'estalvi energètic.
- Moratòria sobre la construcció d'incineradores, grans urbanitzacions, grans centres comercials, centrals tèrmiques i nuclears i grans infraestructures com el quart cinturó, la línia de molt alta tensió i l'AVE per permetre un debat real sobre el model energètic, de mobilitat i de residus.
- Compromís real, efectiu i comprovable de reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, més enllà del Protocol de Kyoto i el veto al mercat d'emissions.
- Aplicació —i creació, en cas necessari— de lleis a nivell europeu i estatal que assegurin la conservació del Medi Marí, tals com la Directiva Marc de l'Aigua, una correcta Política Pesquera Comuna i la llei de Costes.
- Planificació del Territori que minimitzi el transport privat i de mercaderies, que assegurin la biodiversitat i la funcionalitat dels ecosistemes.
- Establiment d'una gestió efectiva i sostenible dels residus i els agents contaminants i exigim un informe de viabilitat ecològica de qualsevol activitat econòmica, que consideri les emissions directes i indirectes. Volem també l'enduriment de les sancions econòmiques i penals de les activitats més contaminants fins a fer-les inviables i la restauració, a càrrec de l'infractor, dels danys ocasionats.
- Obligació d'un etiquetatge de tot producte de consum que incorpori la seva «petjada ecològica»: el consum energètic, les emissions de CO₂ i altres contaminants, els criteris de sostenibilitat i de proximitat seguits en la seva producció i distribució.

7. Participació comunitària en el funcionament de les institucions públiques

- No al sistema electoral actual, volem igualtat en els requisits per presentar-se i en els mitjans utilitzats en les campanyes. Distribució equitativa dels temps d'exposició de propostes polítiques en els mitjans de comunicació, sense tenir en compte resultats anteriors o si és la primera vegada que es presenten (incloent la promoció de vot en blanc o abstenció).
- Referèndums obligatoris i vinculants.
- Reconeixement del dret d'autodeterminació de tots els pobles del món, tal com recull la carta de les Nacions Unides, i per tant el del poble català.

- Referèndum sobre forma d'estat (monarquia-república).

8. Eliminació de privilegis de polítics, sindicalistes i representants religiosos.

- Retallada dràstica del sou dels polítics, equiparant-ho al sou de la mitjana de la població, o mantenint-los el seu sou professional anterior a l'ocupació del càrrec públic. Transparència patrimonial. Obligatòrietat de declaració pública del patrimoni abans i després de cada legislatura.
- Supressió dels privilegis en el pagament d'impostos, dietes, anys de cotització i pensions, així com de la superior pensió màxima, eliminant la immunitat associada al càrrec. Imprescriptibilitat dels delictes de corrupció, cessament immediat dels càrrecs corruptes i reducció als mínims imprescindibles dels càrrecs de lliure designació.
- Derogació del Concordat amb l'Església catòlica.

Epíleg

El control comunitari, a imatge de la manera auto-organitzativa en el qual s'emmarca el moviment dels indignats i l'acampadabcn, ha de convertir-se en l'eina per transformar el sistema econòmic, polític i social ja que és l'única forma fiable de controlar la debilitat dels representants municipals i parlamentaris davant el desvergonyiment de les elits en el poder.

A més, aquest control comunitari s'ha de desenvolupar per garantir el desplegament de processos d'acte-organització en assemblees i comissions, pobles i barris, així com en centres de treball i d'estudi com a base i plataforma de la societat futura.

Finalment, remarcar que aquestes mesures urgents per a l'acció són abans de res condicions imprescindibles per fer front a l'actual dinàmica desbocada del capitalisme, i impulsar un radical canvi del món que ens precedeix i defensar-nos davant l'aprofundiment de la misèria i l'esclavitud que patim.

JORDI BUSQUET I DURAN és llicenciat en ciències econòmiques i doctor en sociologia (URL)

MIQUEL CALSINA BUSCÀ és llicenciat en ciència política (URL)

ALFONS MEDINA CAMBRÓN és doctor en sociologia i llicenciat en història (URL i UOC)

GEMMA TUBERT I RIVERA és llicenciada en psicologia i doctoranda de sociologia a la UAB